

1789.

18. Puchmannus, Tr. Lud. im. fac. jur. pro cancellario:
Miscellaneorum ad jus pertinentium specimen IX.
Programma, quo sollemnis doctoralia Thomae Victorici
Bretschke indicit.
19. Puchmannus, Tr. Lud. Em.; fac. jur. pro cancellario:
Miscellaneorum ad jus pertinentium specimen X.
Programma, quo sollemnis doctoralia Curti Fournier
Curtii indicit.
20. Puchmannus, Tr. Lud. Em.; fac. jur. pro cancellario:
Miscellaneorum ad jus pertinentium specimen VIII.
Programma, quo sollemnis inauguralia Joannis
Klönig Luthardt indicit.
21. Puchmannus, Tr. Lud. Em.; fac. jur. pro cancellario:
Miscellaneorum ad jus pertinentium specimen VII: Program
ma, quo sollemnis inauguralia Adalphi Wuerstlin Schmittii
indicit.
22. Puchmannus, Tris Ludov. Emiles: de distinctione
inter amicum, occidendi directam et indirectam
e jurisprudentia Criminali et criminanda.

1789.

23. Richterius, Christ. Gell: De servitute a proprio
lati dominio fundi pueluorio imponenda ad
115 § ult. l. 16 ch (17) pr. d. de usufructus. 29
30
24. Rosenmüller, G. Georg, fac. jur. p. p. cellarius:
De fatis interpretationis sacramentum litterarum in
ecclesia Christiana. Programma, quo sollemnia in an
gustia Gotthardi Augusti Baumgarten Cressii in
dies. 31
25. Sattlerus, Cordus Augustus: De causis Constitutionum
principum in corrupta Christianorum disciplina
gaeron dis 32
33
26. Schmidtus, Wolphus Wenceslaus: De vi et efficaci-
late juris iurandi 34
27. Reimnitz, Benjamin Traugott: De importatione doli
in directi
28. Hochmann, Thugatus Cornelius: Elector Lo. Georgius II,
Saxoniae et Lusitiae Legator. Programma, quo so-
llemnia Doctores in dies.

1789.

29. Weisse, Amstadien Emmerling: No. ordines succedendi
in serenissima gente Saxonia-Albertina
30. Windler, Augustus Adalphen: De quinquennalibus
et decennialibus imperatorum Romanorum.
31. Windler, Anton Gorpers, fac-jur. procancellearii
fac-jur. ordinarius seniori et longae assessoris:
honorabilis XIII p. 5. ex adversariis juris judiciali.
Programma, quo solennis doctoralia Christiani Henrici
Windleri indit.
32. Windler, Carl Erdp. de: De jure jurandi.
33. Windler, Gorpers Ludovicus: Ines exceptionis
non adimpleti contractus et praestanda evictionis
34. Windler, Gorpers Ludovicus: De protectione judiciali
in testamento illiterati haud necessaria.

[Faint, illegible handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

1277
PROFANULARIUS
D. S. LUD. ERN. V. S. MANNVS

SOLLEMNIA IN AVOYRALIA

ERAN. CLARISSIMI CANDIDATI
IOHANNIS DIETERICI BASTORF

178933. 221.
FINES EXCEPTIONIS 167
NON ADIMPLETI CONTRACTVS 16

ET

PRAESTANDAE EVICTIONIS

PONIT

ET

ILLVSTRIS ICTORVM ORDINIS AVCTORITATE

DISPVTATIONES

SVPER THESISVSVS IVRIS CONTROVERSI

INSTITVENDAS

INDICIT

D. GODOFREDVS LVDOVICVS
WINCKLER

PROF. PVBL. EXTR

LIPSIAE

EX OFFICINA SAALBACHIA

FINES EXCEPTIOIS
NON ADMITTIT CONTRACTVS

PRÆSTANDA EVICTIOIS

ILLVS ICITVS ORDVS AVCTORITATE

DISPVATIONES

STREPTVS CONTRA

D. GODEFRIDVS LUDOVIGVS

Eam iurisprudentiae partem, quae in vera atque genuina
legum indole eruenda applicandaque versatur, hodie a
plerisque perperam negligi atque condemni, communis fere
omnium querimonia est, qui elegantiorum litterarum amore at-
que studio capiuntur, id quod eo maiori iure agere mihi videntur,
quo crebriora et quotidiana exempla nos docent, quantum in-
commodi atque detrimenti prae reliquis inprimis litigantibus
nascatur, et quo saepius fit, quod causarum patroni legum
praeceptis male intellectis vel peruerse explicatis et accommoda-
tis falsa quoque iuris perfequendi media suadeant adhibeantque;

id quod non solum iudici, qui tali casu reorum partes defendunt, videre atque in ipsorum commodum vertere solent, verum etiam maximopere iis, qui decidendis causis, tam in actionibus institutis, quam praecipue in oppositis vel dilatoriis vel peremptoriis exceptionibus diiudicandis occupantur, id animaduertendi commoda suboritur occasio. Cui quidem errori a causarum patronis circa exceptiones quotidie commisso et ulterius forte committendo ut aliqua ratione obuiam eatur, illud quod *inter contractum non adimpletum et praestandam euictionem* exceptionis loco opponendam intercedat *discrimen* paullo copiosius indagare constituimus; ita tamen, ut neque in notionem vtriusque operose inquiramus, quippe quam iis, quorum causa haec scribuntur, haud ignotam fore arbitramur neque originem historiamue eius indagemus, eosue, qui ex instituto de iis egerunt, scriptores longo ordine recenseamus, verum in eo tantum acquiescamus, ut signa atque notas quibus vtraque distinguenda est, annotemus, omissa illa multifariam et inter plures iuris interpretes praesertim ZANGERVM in libro *de exceptionibus* scripto, P. III. cap. 22. p. 630. et SCHWENDEN-DÖRFERVM in *Proc. Fibig. P. I. c. 2. membr. 3. observ.* 194. p. 356. agitata quaestione, num dilatoriis vel peremptoriis exceptionibus illa sit annumeranda, quam FRID. ALEX. KÜHNHOLD vel posterioribus

titus, si titulo libelli fides habenda, CHRIST. HENR. KLIMPER in
dissertatione de usu exceptionis non adimpleti contractus hodierno præci-
piæ Saxonico Lips. 1726. conscripta exposuit et ZANGERI illam
peremptoriis accensentis opinionem satis refutavit, quippe oppo-
sitam non adimpleti contractus exceptionem, nisi in continen-
ti sit liquida, altioris esse indaginis et longiorem desiderare pro-
bationem, adeoque litem differre non dirimere, præter HOM-
MELII auctoritatem *Rhaps. Obs.* 87. Tom. I. p. 127. ipsa eius in-
doles satis declarare videtur: potius hic nobis erit finis propo-
situs, iis qui reorum partes in se susceperunt, rectam, qua ire
possint, viam ostendendi, ut inde causas, quibus alterutra op-
ponatur, vno veluti obtutu conspiciere et vtriusque indolem de-
lineare queant: Attamen ante omnia monendum erit, duplicis
generis esse euictionem, alteram, quæ in emtionis venditionis
contractu tunc obuenire solet, quando rem emtam tertius quidam
petit, eiusque dominium sibi competere asserit (*entwähnung*) et
venditor eius euictionem præstare, aut si aliis verbis uti velimus,
eius rei dominium et possessionem venditori comparare tenetur;
alteram vero, quam in locatione et conductione obuiam sæpissi-
me cum exceptione non adimpleti contractus misceri conspici-
mus, (*gewährung*) de qua postremo dicta iam nunc agere placet.

Et prima quidem inter vtramque exceptionem differentia
hæc erit notanda, quod in controuersis inter locatorem atque

conductorem de re locata ortis, earum rerum quae initio celebrati contractus ab illo praestandae quidem at non traditae fuerant implementum vi exceptionis non adimpleti contractus petendum sit, quum potius id cuius praestationem durante demum locatione debet, ad exceptionem praestandae euictionis pertinere videatur. Etenim si locator praedium conductum tradidit et intermissa ab altera parte mercedis solutione contra hunc experitur, qui partem praedii tradendi omissam opinatur, nihil profecto obstat, quo minus hic exceptionem non adimpleti contractus opponat, atque rem nondum traditam petat, quodsi vero locator promisso de praestatione quadam durante locatione fuscipienda haud steterit, et nihilominus actionem aduersus conductorem instituerit, neququam ad contractum adimplendum, verum ad euictionem huic praestandam obligabitur.

Cardo scilicet rei in eo versatur, vt accuratam vtriusque exceptionis definitionem constituamus ex qua earum discrimina satis appareant: Et recentissimus quidem Ictus, I. E. I. MÜLLERVS in *Frontuar. iur. Tom. II. p. 9092.* exceptionem non secuti implementi ab euictione ita distinguit, vt eum qui illam opponat, *simpliciter*, hunc vero, qui euictionem sibi imminere dicat, venditorem vel locatorem contractui satisfecisse *implicite* negare dicat: quae quidem distinctio quum obscuris verbis concepta veram

vtrius-

LXVII

vtriusque indolem haud explicet mihi adoptanda non videtur. Paulo propius rei iam antea accesserat BRISSONIVS; quamvis non omnem exhausserit, quippe qui in celebri *de Verb. signif.* opere *vor. Euctio* hanc pro indemnitate praestatione in iure accipi contendit et l. 49. §. ult. D. de acquir. vel amitt. possess. confirmavit, qua euctionis actio contra venditorem instituenda praecipitur, et ita ab hocce indemnitate praestandam significatur. Mihi vero harum exceptionum ratio ita definienda videtur, quod exceptio non adimpleti contractus illas obligationes, quae statim composito locationis venditionisue contractu a locatore vel venditore debentur, comprehendat, euctionis autem exceptio circa officia ab his durante contractu praestanda versetur: quam quidem exceptionum distinctionem ceteris ideo anteponendam censeo, quod non modo perspicuam earum imaginem prae se ferat, verum etiam ad omnia pacta, in quibus obuiam veniunt, possit applicari.

Quo luculentius autem discrimen illud inter vtramque exceptionem obueniens appareat, et quo magis vtriusque fines perspicui possint, exemplo illud enucleare liceat: Etenim quando fingis in litteris de contractu quodam locatorio circa praedium confectis viginti agrorum iugera conductori exhibenda obuenire, quorum traditionem dominus promiserit, quaeque ille pro certa
qua-

quadam summa conduxerit, dominum vero praedii aliam summam aedificiis reficiendis quotannis impendam promississe, error in tradendis agris commissus exceptione non adimpleti contractus petendus erit, intermissa autem aedificiorum cura atque refectio ad euictionis exceptionem pertinebit. Quare vnusquisque facillime inde colligere poterit, illius querelis, qui actione locati ad mercedem consequendam instituta, de intermissa annua aedificiorum refectioe excipit, locum esse non posse, ipsum potius ad soluendum pretium obligari, et de exceptione opposita singulari actione esse disceptandum.

At vero etiam *alterum* discrimen haud leue inter illas exceptiones supra nominatas intercedere videtur, eo, quod implemento a parte locatoris non secuto, conductor ab omnibus obligationibus, quibus in contractu satisfacere promisit, liberatur, quum opposita euictionis exceptio id modo agat, vt damni durante locatione sibi illati reparationem conductor consequatur.

Saepeffime enim errarunt et hodiernum quotidie errant, qui aliena praedia vtenda fruenda conduxere, dum, neglectis officiiis, quibus vi pacti inter vtrumque initi locatorem satisfacere oportebat, semet ipsos quoque a fide data et a legibus contractus, iis praesertim, quarum dies iam cessit, immu-

NES

nes arbitrantur, quippe multum sanè interest, vtrum conductor mercedis solutioni sese subducere possit, an vero hac soluta euictionem singulari actione a locatore postulare cogatur, et summae iniquitatis suspicionem ille vix effugere posset, qui pactum leuissima saepe causa non adimpletum praetendens, mercedem, qua praedium a locatore redemit, integram retinere, atque ita non solum ex re locata, verum ex ipso etiam pretio vtilitatem capere velit. Quare haec mihi ponenda videtur iuris regula alteram illam vtriusque exceptionis differentiam commode sistens, quod ea quae initio factae redemptionis in ipsius praedii traditione desiderantur, et vt paullo ante vidimus exceptionem non sequuti implementi producant, conductori retinendae mercedis potestatem concedant, ea vero damna, quorum origo ex ipsa locatione petenda, et quorum restitutionem conductori praestandam locator suscepit, illi ius suum singulari actione persequendi copiam tribuant. Ea enim omnia, quae fundi locati dominus praestare negligit, satis idoneam quidem rationem detrimentum exinde redemptori ortum fructuumque forte percipiendorum vsuras ab illo exigendi producant, ad mercedis vero iam debitae solutionem retinendam haud sufficere videntur, quippe, si omnia largiri volumus, actione demum ad indemnitatem praestandam iam instituta, pecuniae ab eo inde

tempore pro fundi locati vsufructu reddendae compensationem
perficient.

Eandem quoque rationem in conditionibus ab vno contra-
hentium susceptis tenendam esse, ea, quae iam exposuimus iuris
praecepta suadent: quodsi enim alieni fundi redemptor hanc sibi le-
gem scripserit, vt in formula de conducendo praedio confecta
plurium conditionum implementum a fundi domino sibi stipula-
tus sit, ille vero celebrato contractu promissis haud steterit fide-
que datam fefellerit, vehementer profecto, qui praedium con-
duxit, erraret, si semet ipsum quoque ab obligationibus pacto
susceptis ipso iure liberatum arbitraretur, dum potius causa a loca-
tore instituta ita caderet, vt sumtuum adeo illi erogatorum restitu-
tionem vix effugere posset, nulla profecto alia de causa, quam
quod conditionis non adimpletae exceptio ad praestandam
euictionem pertineat ideoque mercedis debitae retentionem
haud patiatur.

Cum vero notissima sit et rationi consentanea illa iuris regula
quod cuilibet qui rem aliquam affirmauerit eiusdem incumbat
probatio, eandem hoc loco etiam esse adhibendam nemo pro-
fecto in dubium vocabit, qui leuiorem iuris cognitionem sibi
comparauit; praesertim quum *terti* quoque discriminis inter
euictionem atque contractum non adimpletum obuientis origo
inde

quodammodo sit repetenda. Etenim quando actione aduersus conductorem instituta hic pacto haud satisfactum esse autumat, negatiuam sententiam amplectitur et onus probationis in actorem deuoluit, qui se promissis stetisse et singulis pacti initia capitibus satisfecisse docere tenetur. Locuples huius rei testis est praeter CARPZOVIUM *Lib. II. Resp. 88.* LEYSERVS qui in *Meditt. ad pand. Vol. III. Spec. 208. med. l. a* Ictis Vitebergensibus responsum esse affert, quod tum quum emtor de pacto haud impleto excipiat, venditori, qui semet ipsum omnia praestitisse, et promissa exsequutum fuisse contendit, neutiquam vero integram rem traditam neganti probatio sit iniungenda: ea vero, quae LEYSERVS de contractu venditionis profert, eodem iure ad locationem et conductionem applicare nil prohibet, quippe eodem redit, vtrum emtor vel conductor rem traditam neget, an vero venditor vel locator idem affirmet, quippe eandem regulam quam de emtione constitutam vidimus, locationis quoque contractui conuenire nullus dubitabit, qui *legis 2. ff. locat. conduct.* recordatur, qua CAIUS *Locatio* inquit, *et conductio proxima est emtioni et venditioni iisdemque iuris regulis consistit*, cui iungas §. 2. 3. *l. de locat. et conduct.* praesertim quum WERNHERVS *Obss. Tom. I. P. I. Obs. 149.* in vniuersum actori, cui illa exceptio opponitur, probationem factae traditionis iniungat. Longe vero alia ratio est in

euictionis praestandae probatione cuius reus excipiens obnoxius
 est; quamuis enim primo intuitu arbitrari quis possit, itidem
 actori iniungendum esse, vt euictionis causa, quam reus pe-
 tit, ideoque praestitam negat, iam satisfactum esse demonstret,
 nihilominus hac in re non ipsius euictionis iam praestitae verum
 haec a reo instituenda probatio desideratur, vt actorem
 prout sese res habent, vel conditionibus non satisfecisse, vel dam-
 num datum non reparasse, ideoque ex hac vel alia causa ad
 euictionem praestandam ipsi obligari, demonstret. Optime pro-
 fecto hanc, qualis inter vtramque exceptionem obuenerit, diffe-
 rentiam supra iam laudatus LEYSERVS sistere mihi videtur, dum
l. c. spec. 239. med. 1. 2. reo praeter alias aliquando vtramque ex-
 ceptionem opponenti in vniuersum exceptionum probationem
 sententia impositam narrat, illique leuiteratione propterea im-
 pugnat, quod demonstratio prioris actori demandanda fuerit,
 has rationes additas refert, quod implementi quidem non sequuti
 exceptio ab actore remouenda, euictio autem a reo esset de-
 monstranda et hac in re vtriusque discrimen esse quaerendum,
 illam vero sententiam exceptionum probationem ideo a reo pos-
 sibilasse, quod rem vere ab actore traditam fuisse iam apparuerit.
 Quid quod HOMMELIUS adeo *Rhapsod. Tom. I. obs. 87. pag. 129.*
 id egregie, inter exceptionem affirmatiuam et negatiuam distin-
 guens,

guens, illustrat et huius, rei scilicet non traditae probationem auctori, illius autem euictionis nimirum demonstrationem reo propterea iniungit, quod rem traditam affirmet et de euictione praestanda excipiat. Quibus profecto verbis haec differentia tantopere illustratur, et implementi non sequuti demonstrationem ab auctore, euictionis vero praestandae probationem a reo exigi tam luculenter ostendit, ut verbum adhuc de hac re addere inutile ducam.

Dum vero supra contractus non adimpleti et euictionis discrimen ita notauerim, ut illi obligationes sub initium pacti praestandas et huic officia durante contractu debita adiecerim, illud ipsum quartam exceptionum illarum differentiam facillime nobis suppeditabit, quae in eo versabitur, quod illa implementi scilicet non sequuti, traditione rei vel praedii intermissa locum habeat, quippe quae initio contractus, ut pag. 6. vidimus, requiritur, haec autem tum opponi queat, quando tradita quidem res est, at vitia in fundo et praecipue rebus ad suppellectilem pertinentibus obuia traditione iam facta desiderantur. Assentitur nobis BERGERVS in *Oecon. iur. Lib. III. tit. 5. §. 23. pag. 506.* qui euictioni locum non tribuit, quando vitium iam tempore conductionis adfuerit idque sententia Ictorum Lips. confirmat, nulla alia ex causa nisi quod traditio integra, vitiis im-

munis atque formulae contractus consentanea praesumitur, et
 euictione petita contrarii probationem necessario exigit,
 Ratio huius discriminis, cui etiam MENOCHIVS de *Praesumptionibus*
P. II. c. 3. assentitur in eo quaerenda erit, quod praesumptio pro
 locatore rem ab ipso vere et prout leges conductionis postulant,
 traditam esse, militare videtur, conductor vero, dum mota de-
 mum ad pretium soluendum actione locati vitiosam traditionem
 fuisse opponit, iniuria ita excipere praesumitur; cui probabili-
 tati etiam HOMMELIVS *Rhaps. obs. 695.* quodammodo annuere
 et ipsius adeo rei indoles aliquatenus postulare videtur; quippe
 conductor veniente die in praedium vel plane non immissus vel
 res vitiosas acquirens, illico fundi traditionem vel eiusdem pos-
 sessionem vitii carentem certissime sibi comparasse praesumen-
 dus est. Obstar quidem dicuntur huic regulae verba *legis 39.*
D. de pactis, quibus *Papinianus* pactionem obscuram vel ambiguam
 venditori et ei qui locauit, nocere contendit, in quorum fuerit po-
 testate legem apertius scribere: Quodsi vero eorum sensum paul-
 lo accuratius inspicias, quod nobis aduersetur, profecto non in-
 venies. Etenim Icto de formula pactionis obscuris verbis con-
 cepta sermonem esse, addita legis ratio nos docet, scilicet
 quod legem contractus apertius scribere locator neglexerit: quum
 vero hoc loco non de interpretatione verborum, quibus pactum

con-

continetur, verum de vitiis praedii iam traditi loquamur, illa a BERGERO *Oec. iur. L. III. Tit. V. §. 17.* laudata praesumptio nobis haud aduersabitur, optime potius concludere possumus, conductorem non solum ad accuratum vitiorum oppositorum indicem, sed etiam ad exactam eorundem probationem exhibendam obligari.

Congruum huic rei exemplum laudatus HOMMELIVS supeditat, qui *l. c. obs. 87. tum*, quum reus excipiat obiiciatque, fundum promissum fuisse a seruitutibus liberum, esse autem qui seruitutem asserat, id non alia actione nisi quanti minoris petendum iudicat; vnde apparet ipsi hanc sententiam fuisse, vitium praedii a locatore simulatum ad euictionem non vero ad contractum minus recte impletum pertinere. Neque miretur aliquis, quod actio quanti minoris ibi sit nominata; ideo enim concedit emtori hanc actionem, quod seruitute simulata praedium minoris pretii aestimandum erat; quum vero in locatione res tradita vitiis obnoxia itidem minoris pretii sit, id quod in emtionis contractu quanti minoris actione petitur, in locationis contractu euictionis actione postulari et vtramque pari passu ambulari mihi persuadeo.

At vero quum supra iam viderimus, quod opposita hac exceptione obligationum lege contractus susceptarum immunitas conductori haud nascatur, eo maiori iure affirmare possumus, hanc ne vitiis

vitiis quidem in tradito praedio obuenientibus perfici, iis praefertim, quae durante demum locatione emergunt: quum eadem ratio, quam supra iam in secundo harum exceptionum discrimine notauimus, hic quoque obueniat, iniquitas scilicet in vtilitate ex fundo et pretio simul capienda.

Et haec quidem de praecipuis inter euictionis praestationem et implementi non sequuti exceptionem differentis intuitu locationis atque conductionis constitutis sufficiant, quum angusti huius libelli fines, illas fusius explicare et ad emtionis venditionisue contractum applicare prohibeant, potius eiusdem rationem atque occasionem proponere suadeant. Iis scilicet, qui certaminibus super controuersis iuris capitibus praeesse cupiunt, haec lex ab Ordine Ictorum est scripta, vt specimine quodam publice id annuntiant. Cui vt ipse quoque precibus quorundam, qui socium eiusmodi disceptationum me postulabant, commotus, satisfacerem, hoc scripto certamina super thesibus iuris instituenda dirigendi veniam impetraui.

Sunt vero, qui nomen apud me iam professi sunt sequentes

IOHANNES ADAMVS AMBERG

Schleusinga - Thuringus.

BENIAMIN GOTTLIEB DOEHNER

Hildburghofanus.

IOHANNES FRIDERICVS EHRlich

Wilthena - Misnicus.

IOHANNES CHRISTIANVS HOFFMANN

Schlettauia - Merseburgensis.

FRIDERICVS WILHELMVS KVEHNREICH

Paunsdorfio - Misnicus.

FRIDERICVS CHRISTOPHORVS STANGE

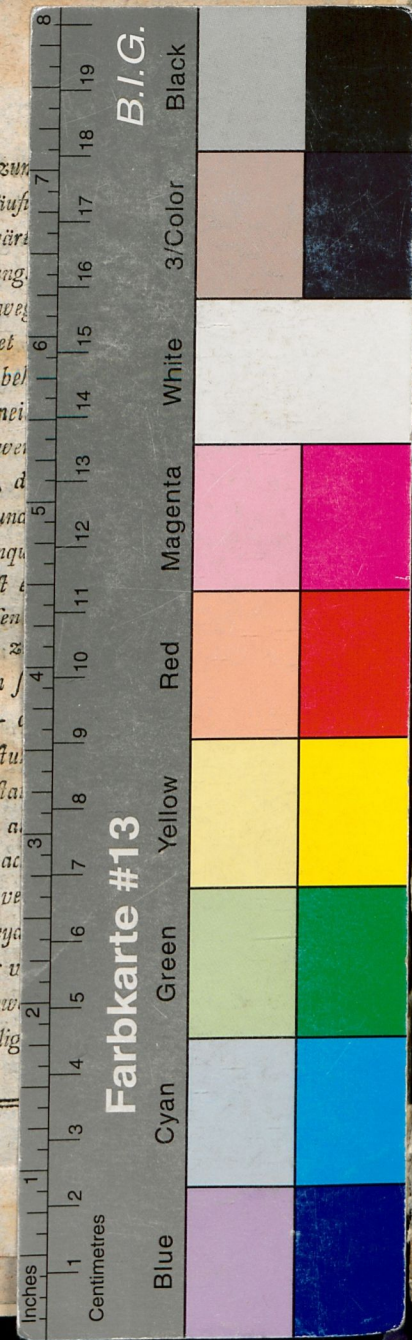
Scuticensis.

quorum certamina super thesibus iuris instituenda non solum moderabor, sed iis etiam, qui in posterum nomina eiusdem rei causa apud me profitebuntur, promptum me fore paratumque polliceor. Scrib. Domin. II. post Fest. Trinit. MDCCCLXXXIX.

Leipzig, Diss., 1789 P-Z

X 241 78 29

1789 33. 467
FINES EXCEPTIONIS
NON ADIMPLETI CONTRACTVS 16

ET

PRAESTANDAE EVICTIONIS

PONIT

ET

ILLVSTRIS ICTORVM ORDINIS AVCTORITATE

DISPV TATIONES

SVPER THESISVVS IVRIS CONTROVERSI

INSTITVENDAS

INDICIT

D. GODOFREDVS LVDOVICVS
WINCKLER

PROF. PVBL. EXTR

LIPSIAE

EX OFFICINA SAALBACHIA